

การติดตามและประเมินผลโครงการ

การติดตามและประเมินผลโครงการ ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวัดความสำเร็จของผลการดำเนินงานโครงการ ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ

๑. การติดตามผล

เป็นการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานโครงการ การจัดสรรทรัพยากร การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรกับผลของโครงการ การติดตามผลเป็นเครื่องมือในช่วงการปฏิบัติงานของโครงการเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้ดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้

๒. การประเมินผล

เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการติดตามการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานว่ามีการดำเนินงานเป็นไปตามแผน ขั้นตอน กฎเกณฑ์ และเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ ตลอดจนมีผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดโครงการหรือไม่ โดยอาจเป็นการประเมินผลระหว่างการทำงาน หรือการประเมินผลภายหลังการดำเนินงานก็ได้

วัตถุประสงค์การติดตามและประเมินผลโครงการ

๑. เพื่อทราบผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
๒. เพื่อให้เกิดการสนับสนุนโครงการที่มีประสิทธิผลให้มีการพัฒนาในอนาคตต่อไป และยกเลิกโครงการที่มีความผิดพลาดและมีผลกระทบในเชิงลบมากกว่าเชิงบวก
๓. เพื่อนำผลการประเมินของโครงการมาปรับปรุงแก้ไขปัญหางานในด้านต่างๆ

ประโยชน์ของการติดตามและประเมินผลโครงการ

๑. ช่วยทำให้การดำเนินงานโครงการมีความชัดเจน สามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้ และแผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้
๒. ช่วยในการบริหารโครงการ เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และโครงการเกิดความเสียหายลดน้อยลง

การประเมินโครงการที่ดี

๑. โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ผลที่เกิดคุ้มค่าหรือไม่
๒. โครงการมีผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมายผู้ร่วมโครงการอย่างไรบ้าง (ผลกระทบระหว่างดำเนินโครงการ ผลกระทบระยะยาวหรือหลังสิ้นสุดโครงการ)
๓. ควรตัดสินใจอย่างไรเกี่ยวกับโครงการ (สนับสนุนโครงการ ปรับปรุงโครงการ และยกเลิกโครงการที่มีความผิดพลาด)

การกำหนดขอบข่ายของการประเมิน

๑. การประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวางแผนโครงการ ตั้งแต่การกำหนดหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินโครงการ ประกอบด้วย

๑.๑ การประเมินบริบท หรือสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดโครงการ และเป็นการประเมินว่าโครงการที่จะดำเนินการสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ การประเมินสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็น ความเหมาะสมโครงการ นำไปสู่การตัดสินใจเลือก หรือกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๒ การประเมินปัจจัยป้อน เป็นการตรวจสอบความพร้อมทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ การประเมินจะช่วยให้ตัดสินใจว่าโครงการมีความเหมาะสมหรือไม่ นำไปสู่การตัดสินใจเลือกวิธีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม และเมื่อนำไปปฏิบัติจะทำให้วัตถุประสงค์ของโครงการบรรลุผลหรือไม่

๒. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินกระบวนการซึ่งเป็นการประเมินเกี่ยวกับ วิธีการจัดกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ความก้าวหน้าของโครงการ กิจกรรมที่จัดบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือเกิดประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคใดเกิดขึ้น การประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจ ปรับปรุงกิจกรรม วิธีการ หรือกระบวนการดำเนินงาน

๓. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอน คือ

๓.๑ การประเมินทันทีที่สิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินผลลัพธ์ของโครงการ โดยมุ่งตอบคำถามว่าโครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลลัพธ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีความคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด

๓.๒ การประเมินภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจากผลลัพธ์ของโครงการ หรือผลลัพธ์ของโครงการก่อให้เกิดผลที่ไม่ได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการ

วิธีการประเมินผลโครงการ

๑. การศึกษาข้อมูล เอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารขออนุมัติโครงการ โครงการภาพถ่ายกิจกรรม แบบสอบถาม ผลการประเมินโครงการ การนำผลการจัดโครงการไปพัฒนาเป็นองค์ความรู้ และรายงานการประชุม

๒. การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ร่วมโครงการ ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ ฯลฯ

๓. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อติดตามประเมินผลโครงการต่างๆ โดยให้รายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการทุกๆ ๖ เดือนเป็นอย่างน้อย